

ANNA-KAARINA JA MATTI PALMUN TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 2007

TIIVISTELMÄ:

Etiopian Mekane Yesus -kirkon perhekasvatusohjelma on saavuttanut vakiintuneen aseman kirkon työmuotona. Nykymuodossaan ohjelma **alkoi vuonna 2000** ja on alusta lähtien ollut Suomen Lähetyseuran rahoittama. Toimimme koko vuoden päätoimisesti työparina **kirkon perhetyön neuvonantajina**. Toimipisteemme on ollut toisaalta kirkon keskusviraston seurakuntatyön osasto (DMT), toisaalta Addis Abeba Mekane Yesus -seurakunta (AAECMY) perheneuvontaa varten.

Olimme pariskuntana ohjelman ainoat työntekijät noin neljä ja puoli vuotta. Syksystä 2004 työhön tulivat mukaan etiopialainen pariskunta **rouva Aberash Tolosa** ja **pastori Geneti** Wayessa. Kesästä 2005 alkaen pastori Geneti on vastannut "koordinaattorina" perhetyön kokonaisuudesta hallinto- ja budjettivastuueen.

Mekane Yesus -perhetyö jakautuu neljään päälohkoon: 1) avioliittoon valmistava opetus nuorille, 2) avioparityö, 3) avioliitto- ja perheopetus eri kohderyhmille, ja 4) avioliitto- ja perheneuvonta. Vastuut on jaettu siten, että ensin mainitusta vastaavat Kansanlähetyksen lähetit Helena ja Tapio Räisänen, avioparityöstä (ja perhetyön kokonaisuudesta) pastori Geneti ja puolisonsa, eri kohderyhmien opetuksesta Genetit ja Palmut yhdessä, sekä neuvontatyön lohkoista Palmut.

Vastuu avioliittoon ja perheeseen liittyvän perustason opetuksen järjestämisestä on jo vuosia sitten siirtynyt paikallistasolle, tähän tehtävään koulutetuille vastuunkantajille. **Perhetyön kouluttajakurssin käyneet 334 etiopialaista** pitävät kurseja rovastikunta- ja seurakuntatasoilla, paikallisilla kielillä. Nämä vastuu-pariskunnat ovat opettaneet perhetyöstä kaikissa hiippakuntayksiköissä. Puolet (165) koulutetuista raportoi kertomusvuonna työstään kaikissa 20 hiippakunnassa.

Me Palmut olemme erityisesti **keskittyneet opetusaineiston tuottamiseen**. Kirjoittamamme Perhetyön kouluttajan käsikirja painettiin vuoden 2006 lopulla Suomessa englanniksi, ja se on nyt käännetty sekä amharaksi että oromoksi. Kirjat painetaan toivon mukaan vuoden 2008 alkupuolella. Nyt on työn alla "Perhetyön osallistujan kirja" (textbook) yhtäaikaan sekä englanniksi että amharaksi; toivomme molempien pääsevän painovaiheeseen 2008. Anna-Kaarina on keskittynyt perheneuvojien koulutusaineiston valmisteluun.

Genetin pariskunta veti kaksi **perhetyön kouluttajakurssia**. Vuoden aikana pidimme nelisin eri puolilla kirkkoa seitsemän **jatkokurssia aikaisemmin perhetyön kouluttajakurssin käyneille**. Olemme tahoillamme osallistuneet erilaisiin perhetyön opetustilanteisiin. Me Palmut pidimme kotiseurakunnassamme (AAECMY) keväällä yhden "avioliiton peruskurssin". Syksyllä panimme alulle säännöllisen avioliitto-opetusohjelman seurakunnassa: muutaman kouluttajapariskunnan voimin käsitellään joka kuukausi yhtenä lauantai-iltapäivänä 2-3 aihepiiriä kouluttajan käsikirjasta. Olemme myös toimineet avioliitto- ja perheneuvojina. Anna-Kaarina on palvellut työnohjaajana suomalaisille lähettitovereille ja Matti suomalaisten(kin) pappina Addis Abebassa.

Mekane Yesus -kirkon **perhetyö liittyy selkeästi SLS:n ulkomaisen työn kaikkiin viiteen ohjelmaan**: (1) Julistus- ja seurakuntatyö, (2) Yhteiskunnallinen oikeudenmukaisuus ja diakonia, (3) Omaehtoisuuden kehittäminen, (4) Rauha ja sovinto, sekä (5) HIV/AIDS -ohjelma. Lähetyseuran jaottelussa perhetyön on sijoitettu **Rauhan ja sovinnon ohjelmaan**.

Suomessa olemme edelleen olleet mukana järjestämässä **kesäisin** avioliittoleirejä läheteille ja SLS:n perhetyön neuvottelupäiviä. Olemme ulkomaanosaston perhetyön ohjausryhmän jäseniä myös työalueella ollessamme.

TOIMINTAKERTOMUS

A) Perhetyö Etiopian evankelisessa Mekane Yesus -kirkossa

1. Työn kuvaus

1.1.-1.2. Päätehtävä, laajempi työkokonaisuus

Perhetyö

Palasimme Suomesta **kymmenelle työkaudellemme Etiopiaan** vuoden 2006 joulukuun lopulla. Toimimme koko vuoden 2007 päätoimisesti työparina Etiopian evankelisen **Mekane Yesus -kirkon perhetyön neuvonantajina**. Toimipisteemme ovat olleet kirkon keskusviraston seurakuntatyön osasto (DMT) ja perheneuvontalohkoa ajatellen Addis Abeba Mekane Yesus -seurakunta (AAECMY).

Syksystä alkaen olemme olleet keskusviraston perhetyön toimistolla vain yhtenä päivänä viikossa voidaksemme keskittyä aineiston tuottamiseen kotitoimistossa. Seurakunta-työpisteessämme olemme tarpeen vaatiessa.

Kirkon perhetyö (perhekasvatusohjelma) on saavuttanut vakiintuneen aseman kirkon yhtenä työmuotona. Nykyisessä muodossaan ohjelma **alkoi vuoden 2000 alussa** ja on alusta lähtien ollut Suomen Lähetysseuran rahoittama.

Vuosiraportti netissä

Mekane Yesus -kirkon perhetyön (perhekasvatusohjelman) vuosikertomukset 2000–2007 ovat englanniksi luettavissa kotisivullamme <http://etiopian.palmu.st/> - samoin kuin kuukausittaiset ystäväkirjeemmekin. Tämänvuotinen kertomus *Family Ministry (Christian Family Life Education Program, FLEP) Annual Report 2007* löytyy pdf-muotoisena seuraavan linkin avulla: http://www.palmu.st/etiopian/pdf/flep_annual_report_2007.pdf

Seminaarien opiskelijat

Kaikille kirkon **teologisten seminaarien (4) opiskelijoille** järjestetään opintojen jossakin vaiheessa kahta opintoviikkoa vastaava **Perhetyön perusteiden kurssi**. Vuonna 2007 Genetit pitivät tämän kurssin Nekemten seminaarissa ja Palmut Hosainan ja Addis Abeban seminaareissa. Rääsäset ovat opettaneet Airan seminaarissa pitäen erikseen kurssin myös naimattomille teologian opiskelijoille.

Kouluttajakurssit

Perhetyön kouluttajakurssin vuosien 2002–2007 aikana **käyneet 334 etiopia-laista** opettivat perheasioita rovastikunta- ja seurakuntatasoilla, paikallisilla kielillä. Kertomusvuoden aikana pidettiin 12. ja 13. kurssi. Suunnitelmamme on järjestää vuoden 2008 aikana kaksi **kouluttajakurssien pitäjien kurssia**. Sen jälkeen vastuu perhetyön tämänkin lohkon osalta siirtyy hiippakunnille.

Jatkokurssit

Ennen vuotta 2007 kouluttajakurssin käyneet kutsuttiin **kouluttajakurssin jatkokurssille**, jollainen järjestettiin seitsemässä eri pisteessä eri puolilla kirkkoa. Noin puolet kutsutuista tuli mukaan, yhteensä noin 130 kouluttajaa.

Opetusaineisto

Me Palmut olemme erityisesti **keskittyneet opetusaineiston tuottamiseen**. Kirjoittamamme Perhetyön kouluttajan käsikirja "*Strengthening the Family - A Trainer's Handbook for Family Ministry*" painettiin Suomessa, ja se on nyt käännetty sekä amharaksi että oromoksi. Käännökset painetaan toivon mukaan vuoden 2008 alkupuolella. Nyt on työn alla "Perhetyön osallistujan kirja" (textbook) yhtäaikaa sekä englanniksi että amharaksi; toivottavasti ne pääsevän painovaiheeseen 2008. Anna-Kaarina on keskittänyt perheneuvojen koulutusaineiston valmisteluun.

Palvelu kotiseurakunnassa

Pidimme kotiseurakunnassamme (AAECMY) keväällä "avioliiton peruskurssin. Yhdessä seurakunnan kappalaisen, pastori Markoksen kanssa aloitimme etiopialaisen Millennium-vuoden alettua syyskuussa säännöllisen avioliitto-opetusohjelman seurakunnassa. Muutaman kouluttajapariskunnan voimin käsitellään kerran kuukaudessa lauantai-iltapäivänä 2-3 aihepiiriä kouluttajan käsikirjasta.

Neuvontatyö, työnohjaus Olemme toimineet myös avioliitto- ja perheneuvojina. Vuoden mittaan meillä on ollut runsaat 60 jaksoa avioliitto- tai perheneuvontaa yhteensä noin tusinan henkilön kanssa. – Anna-Kaarina on palvellut työnohjaajana suomalaisille lähettitovereille ja Matti puolestaan Etiopian suomalaisten(kin) pappina Addis Abebassa.

1.3. Tavoitteet, työtoverit, oma osuus

Mekane Yesus -kirkon perhetyön tavoitteita ovat kirkon avioliittoteologiaan vaikuttaminen, vastuullisten herättäminen näkemään perhetyön välttämättömyys, avioliittokurssien yms. järjestäminen vastuunkantajille, kirkon työntekijöiden kouluttaminen perhetyöhön sekä perhetyön opetusaineiston kerääminen ja luominen.

Viime kädessä **perhetyön päämääränä** on vaikuttaa siihen, että kirkon jäsenten avioliitot ja perheet ovat entistä terveempiä ja onnellisempia, rohkaista parisuhteissaan tyytyväisiä työntekijäpariskuntia levittämään hyvää sanomaa elämänsä esimerkillä ja opetuksella, parantaa kristillisen perhemallin vahvistumisen myötä tyttöjen ja naisten asemaa, osaltaan auttaa maan järkyttävässä Aids-tilanteessa korostamalla uskollisen parisuhteen merkitystä, sekä vaikuttaa siihen, että rauhantyön ja sovinnon siemen kylvetään lähisuhteissa: kotona, avioliitossa ja perheessä.

Perhetyön päälohkot

Mekane Yesus -perhetyö jakautuu neljään päälohkoon:

- 1) **Avioliittoon valmistava opetus nuorille** (Pre-marital teaching)
- 2) **Avioparityö** (Teaching married couples)
- 3) **Avioliitto- ja perheopetus eri kohderyhmille** (Teaching various target groups)
- 4) **Avioliitto- ja perheneuvonta** (Marriage and Family Counselling).

Vastuunjako

Vuonna 2007 Mekane Yesus -kirkon **perhetyön vastuunjako** oli seuraava: Nuortentyön lohkokosta vastaavat Kansanlähetyksen lähetit Helena ja Tapio Räisänen, avioparityöstä (perhetyön kokonaisvastuun lisäksi) pastori Geneti puolisonsa kanssa. Eri kohderyhmien opettamisesta vastasimme Genetin pariskunta ja Palmut yhdessä; neuvonta- ja kriisityön alueesta olivat vastuussa Palmut.

Työ paikallisissa käsissä

Määrällisesti ehdottoman valtaosan työstä tekivät perhetyöhön koulutetut paikalliset vastuunkantajat, joille jo vuosia sitten olemme siirtäneet vastuun avioliittoon ja perheeseen liittyvän perustason opetuksen järjestämisestä. **Perhetyön opetusta on ollut jokaisessa (20) hiippakuntayksikössä.** Puolet (165) koulutetuista raportoi kertomusvuonna työstään. Opetusta saaneita oli kaikkiaan runsaat 90.000 henkilöä, joista yli kolmannes osallistui pariskuntina.

Tavoitteena on lähimmän kahden vuoden kuluessa saada perhetyön kouluttaja (tai -pariskunta) jokaiseen rovastikuntaan tai 10 seurakunnan ryhmään - eli yhteensä noin 900 kouluttajaa. Perimmäinen tavoite on saada avioliitto- ja perheopetus ja muu tuki itsestään selväksi osaksi toimintaa kirkon työn kaikilla tasoilla.

2. Työn vaikuttavuuden arviointi

2.1. Palautetta

Perhetyön kurssien osallistujat ovat antaneet **paljon palautetta kursseista:**

- *"Pidin ennen avioliittoa vain taakkana; olen huomannut, että se onkin siunaus."*
- *"Minä hallitsin ennen päällikkönä; nyt olen pyytänyt vaimoltani anteeksi."*
- *"Miehen ja vaimon tasa-arvo onkin siunaus avioliitollemme ja perheellemme."*
- *"Olemme oppineet keskustelemaan yhdessä, jopa perheen taloudesta."*
- *"Pyrin mahdollisuuksien mukaan auttamaan vaimoani kodin töissä."*
- *"Lapset huomasivat muutoksen ennen niin äreän äidin asenteissa ja käytöksessä."*
- *"Naapurimme alkoivat kysellä: mitä teille on tapahtunut? Olette muuttuneet!"*
- *"Parisuhteemme on muuttunut; minun ei enää tarvitse pelätä miestäni."*
- *"Läheisyydestämme on tullut hyvä esimerkki seurakunnassa ja naapurustossa."*
- *"Olemme oppineet me-asennetta arkielämässämme."*

2.2. Mekane Yesus -kirkon perhetyön liittyminen SLS:n ulkomaisen työn ohjelmiin

1. Julistus- ja seurakuntatyön ohjelma

Mekane Yesus -perhetyö kuuluu evankelioimis- ja seurakuntatyön osastoon. Perhetyö on mm. kirkon jäsenyyden laajentamista ja siihen tähtäävää koulutusta, kristillistä kasvatusta ja vastuuhenkilöiden kouluttamista omaehtoiseen toimintaan. Perhetyö on osoittautunut hyväksi kanavaksi uusille alueille ja uusien ihmisryhmien pariin suuntautuvassa tavoittavassa toiminnassa. Kun avioliitot ja perheet voivat hyvin, vastuuhenkilöillä on mahdollisuus olla hyvänä esimerkkinä ihmissuhteissaan, myös avioliitollaan ja perhe-elämällään.

2. Yhteiskunnallisen oikeudenmukaisuuden ja diakonian ohjelma

Perhetyöllä vaikutetaan merkittävästi mm. lasten ja naisten aseman paranemiseen yhteiskunnassa ja kirkossa. Naisten ja lasten asema kohentuu kristillisen perhe-elämän vahvistumisen myötä. Näin perhetyön kautta ihmisten elinolosuhteisiin syntyy pysyviä parannuksia ja muutoksia.

3. Omaehtoisuuden kehittämisohjelma

Perhetyössä on alusta alkaen pyritty toimintamalliin, missä seurakunta- ja rovastikuntatason toiminta ei ole sidoksissa ulkomaiseen rahoitukseen. Perhekasvatusohjelmassa pyritään luomaan kestäviä, omaehtoisia rakenteita, joiden avulla voidaan ratkaisevasti vaikuttaa kirkon työhön kaikilla sen tasoilla. Näin perhetyönkin avulla toiminnassa päästään riippuvuudesta.

4. Rauhan ja sovinnon ohjelma

Perhetyön eri työmuotoja hyväksi käyttäen perheiden ja pienyhteisöjen sisäinen sovinto vahvistuu. Tällöin voidaan todeta, että rauhantyön ja sovinnon siemen kylvetään kotona, avioliitossa ja perheessä!

5. HIV/AIDS-ohjelma

Perhetyöllä vaikutetaan HIV/aidsin ennaltaehkäisyyn ja syiden tiedostamiseen. Perhetyössä korostetaan uskollisen parisuhteen merkitystä aidsin leviämisen ehkäisemisessä. Nuorille ikäluokille pyritään antamaan riittävän varhaisessa vaiheessa opetusta kristillisestä elämänmallista. Täten voidaan todellisesti vaikuttaa siihen, että lapset ja nuoret välttyvät HIV-tartunnalta.

SLS:n jaottelussa perhetyön on sijoitettu **Rauhan ja sovinnon ohjelmaan**.

B) SLS-ulkomaanosaston perhetyöstä Suomessa

Avioliittoleirit

Kuten joka vuosi Suomen-työkuukautemme aikana, kesästä 2000 alkaen, olimme vuoden 2007 kesälläkin mukana Kalajoen opistolla Kansanlähetyksen SLS:n kanssa järjestämällä **avioliittoleirillä yhtenä vetäjäparina**. Toimitimme talvella kutsun tälle leirille kaikkien kirkon lähetysjärjestöjen ja Fidan kotimaahan palaaville läheteille. Meillä oli luento- ym. ohjelmavastuun lisäksi myös ohjattavanamme lähettien pienryhmä leirin aikana. Leiriläisinä oli 21 perhettä, ryhmänvetäjinä seitsemän pariskuntaa. Lähetejä oli enemmän kuin edellisinä vuosina: seitsemän pariskuntaa viidestä eri järjestöstä (SLS, SEKL, Kylväjä, FIDA ja Patmos). Varsinaisia lähettiryhmiä oli kaksi, mutta ryhmänvetäjissä oli kolme lähettipariskuntaa.

Perhetyön päivät

Olimme myös yksinä vastuunkantajina Lähetysseuran järjestämällä **Perhetyön neuvottelupäivillä** Järvenpään seurakuntaopistolla. Päivät järjestettiin vuonna 2007 kuudentena vuotena peräkkäin. Mukana oli yhteensä 38 osallistujaa, heistä 19 lähettiä 8 eri työalueelta: (SLS) Botswana, Etiopia, Israel, Senegal, Taiwan, Venäjä; (SEKL) Etiopia; (ELK) Bangladesh ja Etiopia; (SLEY) Japani. Erityisesti iloittiin siitä, että mukana olivat Inkerin (Venäjän) kirkon piispa Aarre Kuukauppi ja hänen puolisonsa Alina sekä Inkerin kirkon diakoniajohtaja Lilja Stepanova.

Perhetyön ohjausryhmä Olemme edelleen myös Lähetysseuran **ulkomaanosaston perhetyön ohjausryhmän** jäseniä, myös Etiopian-työkautemme aikana, Matti ohjausryhmän sihteerinä. Syksyn mittaan on pidetty kaksi puhelinkokousta Helsingissä ja Addis Abessa mukana olleiden kesken.

C) Ulkomaanosaston perhetyöstä Lähetysseuran yhteistyökirkossa

Olemme kuluneen vuoden aikana olleet mukana kehittelemässä perhetyön suunnitelmia muutamilla Lähetysseuran työalueilla. Jos Jumala suo ja elämme, menemme maaliskuussa 2008 perhetyön koulutus- ja neuvottelumatkalle kolmeksi viikoksi **Taiwaniin** ja syksyllä mahdollisesti kuukaudeksi **Tansaniaan**.

Olemme avoimia sille mahdollisuudelle, että tämän työkautemme päätyttyä kesään 2009 mennessä voisimme jatkossa olla palvelemissa **perhetyön vahvistamista useampienkin Lähetysseuran yhteistyökirkkojen keskuudessa**.

D) Anna-Kaarina Palmun henkilökohtainen osa

Mekane Yesus -kirkon **perhetyön neuvonantajana** toimiminen yhdessä mieheni kanssa on ollut päätehtäväni. Olen toiminut myös **työnohjaajana** yhdelle Kansanlähetyksen työntekijälle. Sen lisäksi olen käynyt muitakin työnohjauksellisia ja sielunhoidollisia keskusteluja eri lähetysten työntekijöiden kanssa.

Helmikuun työntekijäkokouksessa minut valittiin SLS:n Etiopian työalueen työsuojeluasiamieheksi. Vuosi alkaa olla takana, mutta toistaiseksi minulle ei ole edes selvinnyt, mitä kyseiseen tehtävään kuuluu!

Arviota omasta työstä Olen tehnyt työtäni **toimintasuunnitelman mukaisesti**, mutta esimerkiksi perheneuvontatyön kehittämiseen en ole päässyt paneutumaan niin paljon kuin olisin halunnut.

Matkat rohkaisevia **Kurssimatkat ovat olleet rohkaisevia** kohdatessamme perhetyön kouluttajia eri hiippakunnissa. He ovat kertoneet, kuinka Jumala on perhetyön kautta muuttanut heidän omaa elämäänsä ja heidän avullaan monien muidenkin elämää.

Kärsivällisyys koetteilla **Kirkon keskustoimiston hallintorakenne ja –käytännöt** ovat tuoneet paljon harmia. Kärsivällisyys on ollut koetteilla, eikä sitä aina suinkaan ole riittänyt. Jossain vaiheessa alkuvuodesta kyselin, miksi oikeastaan menen kirkkotoimistolle, kun siellä ei ole järkevää tekemistä, ja kun tulen aina kiukkuisena takaisin!

Toimiston tietokone ei ole toiminut kunnolla oikeastaan koko vuonna, joten sekin työ, mitä olisin halunnut toimistolla tehdä, on paljolti jäänyt tekemättä.

Mekane Yesus -kirkon keskustoimistolla tehdään uskomattoman paljon turhaa työtä. Yksinkertaisistakin asioista, kuten esimerkiksi kurssitarvikkeiden yms. hankkiminen, on tehty varsin monimutkaisia. Herääkin kysymys, eivätkö esimiehet luota alaisiinsa, kun kaikkea kontrolloidaan.

Uskon kuitenkin työni olleen hyödyksi niille, joiden kanssa olen työskennellyt, vaikkakin olen hermostuttanut työtovereitani kyseenalaistamalla joitain kirkon hallintorakenteeseen liittyviä käytäntöjä. Roolini perhetyön neuvonantajana on monesti pannut kyselemään, miten voisin parhaiten olla tukemassa etiopialaista työpariamme. Eikö juuri siinä tehtävässä tulisi esittää myös kysymyksiä työn toimivuudesta? Teenkö siis oikeita asioita!

Oma työnohjaus on auttanut jaksamaan työssä. Jatkan Suomessa aloittamaani työnohjausta sähköpostitse. Mielestäni käytäntö on toiminut hyvin. Olen kirjoittanut työnohjaajalleni keskimäärin kerran kuukaudessa. – Kesällä Suomessa käydessäni kävin kolme kertaa keskustelemassa työnohjaajani kanssa.

E) Matti Palmun henkilökohtainen osa

Arviota työn tavoitteiden toteutumisesta

Iloa mielekkästä työstä **Olen saanut tehdä työtä, jota olin suunnitellut ja toivonutkin!** Olen saanut palvella todella mielekkääksi kokemallani työsaralla ja olen iloinnut työstäni. Työstäni koitua hyöty on yhä enemmän välillistä - varsinaisen työn tekevät paikalliset perhetyön kouluttajat, joiden ohjaamisessa mukana olo on etuoikeus!

Teinkö oikeita asioita? Jatkokurssien pidon, työn suunnittelun, aineiston valmistelun ja neuvontatyön lohkon osalta varmasti tein!

Pettymystä

Mutta **todella suuri pettymys** kuluneen vuoden aikana on ollut havainto omasta pienuudestani. Näin monen Etiopian-vuoden jälkeenkään en ole pystynyt ärtymättä sietämään kirkon keskusviraston käsittämättömän paljon työtä tukahduttavaa byrokratiaa. Minulla (eikä vaimollani) ei ole perhetyöstä hallinnollista eikä taloudellista vastuuta, pastori Geneti kantaa sen. Mutta on uskomattoman väsyttävää, turhauttavaa, raivostuttavaakin katsoa vierestä, miten etiopialaisen työparimme molempien toimistotyöaika menee lähes täysin hallinto- ja talousosaston monimutkaisten ja alati muuttuvien oikkujen täyttämiseen. He ovat kiltisti alistuneet tilanteeseen: "Jotta ylipäätään voimme tehdä työtämme, meidän on vain nöyrästi tehtävä, mitä yläkerrassa käskivät!". Se, että minä en ole jaksanut tuohon kiltisti alistua, on käytännössä aika ajoon pahastikin huonontanut perhetyön työryhmämme ilmapiiriä.

Seurakuntapappinakin

Perhekasvatusohjelman ohella olen palvellut **jonkin verran myös etiopialaisen paikallisseurakunnan työssä**. Olen ollut **vapaaehtoisena, avustavana pappina** kotiseurakunnassamme, Mekane Yesus -kirkon "Äitikirkoissa" eli Addis Abeban Mekane Yesus -seurakunnassa. Olen avustanut ehtoollisenjakajana ja olemme Anna-Kaarinan kanssa olleet kappalaisen tukena hänen kehitellessään seurakunnan sielunhoitotyötä ja hahmotellessaan perhetyötä ja sen osana perheneuvontatoimintaa. Olemme vähän olleet mukana myös varsinaisessa perheneuvontatyössä.

Olen hiukan palvellut myös **Etiopian suomalaisten pappina**. Suurlähetystön listoilla on noin 80–90 suomalaista. Järjestin tänä vuonna neljästi suomalaisten perhemessun sekä Kauneimmat Joululaulut -tilaisuuden. – Kaikkiaan palvelin Etiopiassa pappina jumalanpalvelustilanteissa viitisentoista kertaa. Jonkin verran on ollut myös sielunhoito- tai neuvontatehtäviä.

F) Yhteiseksi lopuksi

Elokuussa tuli kuluneeksi 33 vuotta siitä, kun tulimme ensimmäiselle työkaudelle Etiopiaan. Tämä vuosi on ollut meille yllättävän raskas - ja kuten niin usein käy, sellaisena myös kovin rikas. Kirkkomme keskusviraston byrokratia on ollut meille kahdelle yllättävän vaikea pala niellä; tilanteeseen ei ole parannusta näköpiirissä.

Saimme tammikuussa maassaololuvat perustuen monivuotiseen maassaoloomme -emme siis enää ole tarvinneet työlupaa. Perhetyö, poislukien toimisto-osuus, on ollut meille todella suuri ilon ja innostuksenkin aihe, yhä ja edelleen! Suurella mielenkiinnolla odotamme, millaisia ovia Jumala on aikonut meille aukoa perhetyön saralla tästä eteenpäin!